

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

26-28.08.2023 г.

[Учени изследват какво кара един млад човек да замине в чужбина или да остане в България](#)

БНР

В края на август част от българските студенти заминават или се подготвят да заминат за учебните заведения в чужбина, в които са избрали да продължат своето образование.

Какви са психологичните предпоставки, които теглят един млад човек да си мисли за заминаване или обратното - го държат в България - в града или на село с ясната идея, че иска да остане и да се чувства щастлив - на този въпрос са потърсили отговор учени от Института за изследване на населението и човека към Българската академия на науките.

Начинът, по който младите хора подхождат към бъдещето и психологическите факторите зад решението, са във фокуса на изследването на гл. ас. д-р Илина Начева и други нейни колеги от БАН.

"Беше любопитно да видим как младите хора подхождат към своето бъдеще и да засечем определени разлики и как тези разлики са свързани с емиграционната нагласа".

Изследването е реализирано по време на пандемията, подчерта асистент Илина Начева, а тази година българските учени са представили резултатите от него на 18-ти Европейски конгрес по психология в гр. Брайтън, Великобритания.

Онзи вид емиграция, при който събирам всичко в един сак, без пари, без да знам кой ще ме посрещне, какво ще работя и как ще се развивам, вече не е най-популярната перспектива, отбеляза Начева.

[Изложба на дроневи ще видим в Панаира](#)

- plovdivnow.bg

Институтът за космически изследвания и технологии на БАН с голям интересен щанд на изложението от 14 до 17 септември в Панаира в Пловдив.

Безпилотните летателни дроневи ще намерят широко приложение във всички сфери на социално-икономическия живот. До края на десетилетието въздушни роботи с изкуствен интелект ще бъдат в употреба за целите на градския транспорт, куриерските услуги, снабдяването с лекарства и доставката на различни стоки. Тенденцията е стабилна и специална наредба трябва да регламентира въздушни пространства за дроневи. Така се

осигурява безопасността на беспилотните апарати, както и на останалите летателни средства.

”Постепенно организацията за въздушно движение ще премине към цифровизация на летателните апарати”, смята проф. Димо Зафиров от ИКИТ-БАН. Той участва в изработването на необходимите правила, за да се гарантира развитие на тази иновация.

По думите му България има всички предпоставки да бъде конкурентноспособна, защото разполага с традицията, а тя тръгва от Пловдив. В момента дроновете се използват силно в земеделски дейности като пръскане, торене и обработка на различни растения. Съвсем скоро ще бъдат част от медицинската практика, а до края на десетилетието ще се стигне до автономни летателни апарати за транспорт на хора.

Разработките на Института за космически изследвания и технологии (ИКИТ) на Българската академия на науките ще бъдат представени на 77-ото издание на Международния технически панаир. Събитието ще се проведе от 14 до 17 септември 2023 г. в Пловдивския панаир. Проф. Зафиров сподели, че предстои много наситена съпътстваща програма, за която са привлечени учители и директори, чиито училища участват в изграждането на т.нар. STEM среда.

„Бързото и мощно развитие на летящите роботи, изисква знания в науката, технологиите, инженеринга, математиката. Очаква се скоростно нарастване на заетите в този сектор, само в ЕС прогнозираме през следващите няколко години те да достигнат над 100 000 висококвалифицирани специалисти. Всички прогнози сочат ръст на приходите и достигане на милиардни обороти от продажби и услуги. Широкото приложение на летящите роботи ще осигури и значително повишаване на качеството на живот на населението.“, убеден е проф. Зафиров.

[Български изследвания на тихоокеанското дъно за редки елементи – тема на световен форум в Цюрих](#)

- 3e-news.net

Темата за минералните ресурси в променящия се свят ще е фокус на започващата от 28 август в Цюрих световна конференция SGA 2023, където ще бъдат представени и български изследвания на особено богатото на минерали и редки елементи тихоокеанско дъно. Изследователят доц. Атанас Хиков от Геологическия институт на БАН, който ще докладва по тази тема на форума, разказа пред Dir.bg и 3eNews какво се крие на 4 км. дълбочина в океана. Той ни разказа и за проучванията си у нас и ни показа намерени в различни райони на страната подобни на тихоокеанските образувания, но от древни морета, от ерата на динозаврите и предишни континенти.

На 4 км. дълбочина в океана

Български изследвания за концентрацията на редкоземни и други елементи в тихоокеанското дъно ще бъдат представени идната седмица на световна конференция в Цюрих, посветена на минералните ресурси в променящия се свят. Изследваният материал е от 4 км. дълбочина от лицензионната площ в Тихия океан на Съвместната организация "Интерокеанметал", в която участва България. "Освен т.нар. конкреции – кръгли железоманганови и полиметални образувания, които се смятат за бъдещия източник на метали, изследвахме и тяхната непосредствена среда – седиментите (дънната тиня) и т.нар. "порови води", в които се формират и плуват на дъното на океана", разказа доц. Атанас Хиков от Геологическия институт на БАН, който ще докладва резултатите от изследванията на конференцията в Цюрих.

От десетина години българските геолози изследват чрез лазерни методи отделни слоеве на тихоокеанските конкреции и даже са смятани за новатори в това отношение. Постепенно разширяват изследванията си, включвайки в предметната област и седиментите, а от миналата година – и поровите води. Целта е да се установи къде и как става насляването и обоготвяването с елементи, тъй като конкрециите са големите концентратори на метали и редки елементи.

Обикновено конкрециите се образуват около някакво парче скала или парче кост от животно, като започва насляване и растеж. Растат концентрично от центъра към периферията – всеки следващ слой се утаява върху предния и с времето, ако настъпят промени, може да се образуват кристални минерали.

Повече четете на: [Български изследвания на тихоокеанското дъно за редки елементи – сред темите на световен форум в Цюрих | Зе-news](#)

[Тормози ни щамът "Ерис" на К-19](#)

- dnesplus.bg

Няма данни за повишена тежест на протичането на инфекцията е добрата новина, каза Радостина Александрова

Увеличават се случаите на COVID-19. В момента набира скорост вариантът Ерис.

Това заяви проф. Радостина Александрова от БАН, по BG OnAir.

По думите ѝ поне четири причини има за това - това че е лято, хората пътуват, избледняло е действието на поставените бустерни дози и появата на нови и бързо разпространяващи се варианти.

В момента най-разпространени са вариантите по линията на Омикрон.

Няма данни за повишена тежест на протичането на инфекцията е добрата новина, каза тя.

Вирусите са много активни, тъй като те непрекъснато търсят гостоприемници и непрекъснато се изменят, защото за тях това е борба за оцеляване, обясни проф. Александра.

През септември се очакват актуализираните ваксини, каза тя.

[В Казанлък отриха официално 18-ите Празници в Долината на тракийските царе](#)

- БТА

Официално откриване на 18-ите Празници в Долината на тракийските царе, организирани от Община Казанлък, се състоя до Тракийската гробница в казанлъшкия парк "Тюлбето". Гости на откриването бяха заместник-кметът Драгомир Петков, представители на местната администрация, кметове на населени места, директори на културни институти, общественици.

Празникът започна с връчването на наградата на името на проф. Александър Фол за изключителен принос в изучаването на бита и културата на древните траки, носител на която тази година стана проф. д-р Стефан Александров, заместник-директор на Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките (БАН).

Драгомир Петков представи поздравително слово към всички присъстващи от името на кмета Галина Стоянова, в което тя напомня, че Казанлък е място с изключително богато историческо минало. "Днес трябва да благодарим на големите приятели на Казанлък - проф. Александър Фол и д-р Георги Китов", отбелязва кметът и изразява надежда историческото наследство на древните траки в региона да бъде опазено и предавано на поколенията.

Програмата в откриващата вечер на празниците продължи със спектакъл с възстановки на древнотракийски мистични ритуали. Участие в спектакъла взеха гладиаторската школа "Лудус Луперкалис" от Ямбол, известна още като школата на воините - вълци, школа "БагаТур" и формацията за модерен танц и танцов фолклор проект "Артистика", които представиха огнено и пиро шоу. Програмата тази вечер завърши с концерт на Биг Бенд - Стара Загора с ръководител Виктор Крумов.

В програмата на Празниците в Долината на тракийските царе тази година са включени още кино под звездите, музикална вечер с бардове от цялата страна, концерти, изложби, фотосесия за деца. За поредна година ще се състои и научната конференция "Проблеми и изследвания на тракийската култура", която ще събере траколози от цялата страна, а на брега на язовир "Копринка" и древния град Севтополис Държавна опера – Стара Загора ще представи операта „Атила“ от Джузепе Верди, балета "Гето" по музика на Клезмер и Горан Брегович и мюзикъла "Есмeралда" по романа на Виктор Юго "Парижката Света Богородица".

Ежегодно Празниците в Долината на тракийските царе обединяват традиционни и съвременни форми на различни видове изкуства – музика, изобразително и театрално изкуство, фотография и нови технологии, а стремежът на местната администрация е по разнообразен и съвременен начин да се популяризира богатото културно наследство на древните траки.

Проф. д-р Стефан Александров е носител на тазгодишната награда на Община Казанлък на името на проф. Александър Фол

- bta.bg

Носителят на тазгодишната награда на името на проф. Александър Фол за изключителен принос в изучаването на бита и културата на древните траки е проф. д-р Стефан Александров, заместник-директор на Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките (БАН). Това стана ясно по време на официалното откриване на тазгодишните Празници в Долината на тракийските царе, което се състоя до Тракийската гробница в казанлъшкия парк "Тюлбе". На откриването и церемонията по присъждане на наградата присъстваха заместник-кметът на Казанлък Драгомир Петков, представители на местната администрация, кметове на населени места, директори на културни институти, общественици.

Наградата беше връчена от заместник-кмета Драгомир Петков, а поради невъзможност на проф. д-р Стефан Александров да присъства на церемонията, от негово име статуетката получи уредникът на местния Исторически музей "Искра" Меглена Първин, която прочете и благодарствено писмо от името на победителя.

Научните интереси на проф. д-р Стефан Александров са в сферата на късната праистория, бронзовата епоха, праисторическите погребални обреди и религиозно-митологичните представи, както и на теренните проучвания. Това не е неговото първо отличие. Проф. д-р Александров е носител на наградата на Министерството на културата за цялостен принос в археологическата наука "Златен грифон" през 2022 година, съобщи от администрацията.

Престижната награда на Община Казанлък е учредена през 2006 година и се присъжда за принос в проучването и изследване на тракийската култура в Казанлъшката долина. Тя носи името на основателя на Института по тракология към БАН през 1972 година проф. Александър Георгиев, по-известен с псевдонима Александър Фол. От 2016 година статутът на статуетката с лика на Орфей е разширен за научна дейност на територията на цялата страна, а това е 18-ото годишно отличие, което за пръв път се дава за принос в проучването и изследването на тракийската култура в национален мащаб.

Първият носител на наградата е покойният български археолог д-р Георги Китов. През годините носители на статуетката са били спътницата на д-р Китов Диана Димитрова, съоткривателят на тракийската столица Севтополис ст.н. с. Мария Чичикова, проф. д-р Иван Маразов, проф. Николай Овчаров, проф. д-р Валерия Фол и други български учени, посветили своето дело на изучаване на древните траки. С тази награда Община Казанлък

отдава дължимото на делото проф. Александър Фол, след чиято кончина по негово желание прахът му е разпръснат над едно от древнотракийските светилища – Мегалита на Богинята - майка в Сърнена Средна гора над казанлъшкото село Бузовград.

Научната конференция “Проблеми и изследвания на тракийската култура” събира в Казанлък изследователи и учени от цялата страна

- bta.bg

Изследователи в областта на тракологията, тракийската археология, нумизматиката и реставрацията ще се съберат за четиринадесети пореден път в през Празниците в долината на тракийските царе в Казанлък, за да представят своите доклади на конференцията „Проблеми и изследвания на тракийската култура” на 1 септември. Това съобщават от пресцентъра на местната администрация.

Конференцията ще се състои в Мултимедийната зала на Исторически музей „Искра”. В рамките на две заседания ще бъдат представени тринадесет доклада на деветнадесет автори. Тематиката на научните изследвания е разнообразна и включва нови данни и обобщения на резултати от проучвания на селища и поселищен живот от късножелязната и римската епохи, археологически обекти, свързани с погребалните и поменални практики на траките от елинистическата епоха, находки, свързани с бита и ежедневието от бронзовата епоха, различни аспекти от религиозните вярвания и обреди на траките, представяне на нумизматични паметници, изследване на торевтичните традиции на траките, приложение на въздушно лазерно сканиране (LiDAR) като неинвазивен метод в археологическите проучвания.

Първият доклад, който ще бъде представен на конференцията, е на археолога Диана Димитрова и е посветен на два знакови юбилея – 80 години от рождението на д-р Георги Китов и 30 години от откриването на гробнично-култовия комплекс под могила Оструша, посочват от общинския пресцентър.

В конференцията ще вземат участие учени от Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките (БАН), Института по Балканистика с център по тракология при БАН, Националния исторически музей, Софийския университет „Св. Климент Охридски”, както и от Регионалните исторически музеи в Кърджали и Смолян и от Исторически музей “Искра” в Казанлък.

И тази година са спазени някои добри практики при организацията на конференцията, допълват от администрацията. Това са представянето на доклади с тематика, свързана с паметници от района на Казанлъшката долина, интердисциплинарни изследвания и участие на млади учени - докторанти и магистри.

Конференцията е част от богатата културна програма на 18-ите Празници в Долината на тракийските царе, които бяха открити вчера с връчване на наградата за изключителен принос в изследването на тракийския бит и култура на името на проф. Александър Фол, чийто носител стана заместник-директорът на Националния археологически институт с

музей при БАН проф. д-р Стефан Александров. Събитията от програмата ще продължат до 3 септември.

Българчета на върха

- Дума

С десетки медали се завърнаха тазгодишните ни победители от международни олимпиади по науки

Лятото е сезонът на отличниците. Тогава на международно ниво се проявяват най-добрите български ученици. Тези, на които образователната система не им пречи, а се възползват от всичките ѝ блага. Те са възпитаници на най-елитните родни гимназии и представят не само тях, но и цялата нация на световни форуми.

Няма седмица пред последния месец, в която от чужбина да не са се завърнали наши победители в световни състезания, окичени с медали. Те са показали пъргав ум, талант, упоритост, постоянство, за да представят себе си и България в най-добрата светлина. Отличниците в различните науки са цветът на гимназиалното образование и са водени от най-добрите училищни или университетски преподаватели. Днес е време да се чуе и за тях, а не само за срива на матурите и на външните оценявания и за ширещата се теза, че да си ученик у нас, означава да си нещастен страдалец.

Първи на световния подиум това лято се изкачиха участниците в международната олимпиада по биология. Те спечелиха три медала на най-престижното състезания в тази област в света, което се проведе на 5, 6 и 7 юли в Обединените арабски емирства. Българчетата мериха сили с 320 конкуренти от 80 държави. Участниците решаваха четири практически задачи в областта на биоинформатиката, молекулярната биология, биохимията и екологията, а в допълнение трябваше да анализират и решат над 400 теоретични задачи. Дванадесетокласникът от Софийската математическа гимназия (СМГ) Петър Жотев грабна златото за трета поредна година. Неговото постижение е прецедент, защото състезателите на тази олимпиада имат право да участват само по два пъти. Заради пандемията от КОВИД-19 обаче бе прието онлайн участието да не се счита за реално присъствие. Така Петър Жотев се оказа първият и единствен биолог в света с три златни медала.

Среброто спечели друг ученик от СМГ - Виктор Лилов от X клас. Виктор е член и на Националния отбор по химия и участва и в Международната олимпиада по химия в Швейцария. Бронзовият медал заслужи Виктория Иванова от X клас от Математическата гимназия в Плевен. Яна Атанасова от НПМГ бе удостоена с грамота за достойно представяне. Ръководители на българските ученици бяха проф. д-р Албена Йорданова (Медицински факултет, СУ), гл. ас. д-р Радослав Александров (Институт по Молекулярна биология, БАН) и докторантът Теодор Трифонов (Институт по биоразнообразие, БАН). Няколко дни по-късно най-добрите български ученици в областта на математиката спечелиха шест медала от 64-ата Международна олимпиада, проведена се в Япония. В нея

се включиха над 670 участници от 112 държави, а българчетата завоюваха един златен, един сребърен и четири бронзови отличия.

Този път отличниците бяха Марин Христов и Иван Тагарев от СМГ, Ангел Христов от ППМГ в Бургас, Божидар

Димитров от ПМГ в Силистра, Веселин Маркович от Математическата гимназия във Варна и Илияс Номан от СМГ. Ръководители на националния отбор бяха проф. Станислав Харизанов от БАН и главен асистент Стоян Боев от Американския университет.

Също в Япония от 10 до 17 юли бе и Международната олимпиада по физика. Олимпиадата се проведе в два кръга, като на първия учениците се състезаваха върху две експериментални задачи, а на втория кръг - върху три теоретични. От 53-ото издание е 4 бронзови медала и почетна грамота се завърнаха Маргулан Исмолдаев от Математическата гимназия във Варна, Йово Йовчев от Първа частна математическа гимназия, Румен Димитров и Баян Гечев от СМГ, както Владимир Миланов от НПМГ. Техни ръководители бяха проф. д-р Мирослав Абрашев и доц. д-р Нено Тодоров Физическия факултет на СУ.

Около месец по-късно се проведе и 16-ото издание на Международната олимпиада по астрономия и астрофизика в Полша. Най-добрите български ученици направиха отлично представяне и спечелиха пет медала. Петимата ни олимпийци се конкурираха с 260 състезатели от 52 държави и завоюваха 1 златен, 3 сребърни и 1 бронзов медал.

Златният медал спечели Баян Гечев от СМГ, а сребърните отличия заслужиха Лора Лукманова също от СМГ, Владимир Миланов от НПМГ и Михаил Банков от МГ в Плевен. Бронзът завоюва Константин Кръстев от ГГМГ в Бургас. Ръководители на българските ученици бяха Никола Каравасилев (ПЧМГ) и Захари Дончев от Института по астрономия към БАН.

Най-добрите български ученици по химия също не пропуснаха да направят успешно представяне на най-престижното състезание по тази наука за годината И четиримата гимназисти спечелиха медали от 55-ата Международна олимпиада по предмета Те завоюваха две златни и две сребърни отличия в конкуренция с над 340 ученици от 86 държави в Швейцария от 16 до 24 юли.

Златните медали спечелиха Виктор Лилов от СМГ и Крум Александров от МГ в Плевен, а сребърните отличия отидоха при Преслав Георгиев и Явор Христов отново от СМГ. Децата бяха водени от доц. д-р Донка Ташева и проф. д-р Пенка Василева от Факултета по химия и фармация на СУ.

Българчетата се справиха много добре и в областта на лингвистиката. Най-добрите ученици спечелиха четири медала и почетна грамота от най-престижния турнир за годината, който този път се състоя в България. В 20-ото юбилейно издание от световната надпревара се включиха над 200 състезатели от близо 40 държави. Българските ученици спечелиха 1 златен, 2 сребърни и 1 бронзов медал, както и 1 почетна грамота.

Отличниците бяха Константин Георгиев от МГ в Русе, Теодор Малчев от СМГ, Рами Хенауи от НПМГ, Николай Георгиев от ПМГ в Силистра и Ния Димитрова от СМГ. Учениците бяха водени от Любомир Златков от БАН и Василена Лазарова от НПМГ и СМГ.

Доц. д-р Димитър Желев, преподавател в СУ, и Даниел Христов, учител в НПМГ поведоха към успеха българските ученици на Международната олимпиада по география в Бандунг, Индонезия. Те се състезаваха в конкуренция с още близо 200 участника от 46 държави.

Младежите преминаха през тест, работа на терен и мултимедиен изпит. С много усилия и знания златните медали спечелиха Денис Урумов от 91-ва Немска езикова гимназия в София и Михаил Паскалев от Математическата гимназия “Петър Берон” във Варна. Носители на бронзови отличия бяха Атанас Иванов от НПМГ и Александър Илиев от СМГ. Успехите ни на международни състезания показват, че лидери има, те имат и водачи. Остава само да се увеличават и да не стоят малцинство.

Няколко земетресения са регистрирани в Ямболско

- dnesplus.bg

Няколко земетресения бяха регистрирани в Ямболско.

По данни на Националния сеизмологичен център към НИГГГ-БАН в 10.11 часа днес е отчетен трясък с магнитуд 3 по Рихтер в района на града.

Впоследствие са регистрирани още няколко земетресения с магнитуд между 2.5 и 2.9 по Рихтер.

От Националния сеизмологичен център уточняват, че земетресението е част от поредицата сеизмични събития, започнала в Ямболско на 22 август.